

Actuele Vraag over Kerncentrale Doel

In een bericht aan Provinciale Staten op 3 mei j.l. laat de CdK weten dat hij naar aanleiding van de berichtgeving over de kerncentrale Doel actieve informatie heeft ingewonnen over de situatie. Het betrof een lek in het primaire koelsysteem van de reactor. Voor de reparatie daarvan werd de reactor stil gelegd. De CdK stelt tevens dat hij teleurgesteld is over de niet actieve communicatie houding vanuit het Federaal Agentschap Nucleaire Controle (FANC) en de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS) richting Noord-Brabant en de Veiligheidsregio Midden en West-Brabant. De CdK zal met deze instanties in overleg treden om de communicatie ten spoedigste te verbeteren, aldus het bericht.

Uit het bericht blijkt dat de Noord-Brabant (in dit geval de CdK) zelf achter de informatie aan moest om de situatie helder te krijgen. Deze keer was er sprake van een incident op schaal 0 van de Ines¹. Bij de kerncentrale Tihange was er op 25 april een incident op schaal 1. En zo zijn er veel meer incidenten geweest de afgelopen tijd. In West-Brabant maken de mensen zich ernstige zorgen over hun veiligheid en roepen gemeentebesturen en burgemeesters het Rijk op om adequaat op te treden.

GroenLinks heeft n.a.v. dit bericht en de recente ontwikkelingen de volgende vragen:

1. Betekent deze slechte (of liever gezegd non-) communicatie door de FANC niet dat de veiligheidsregio eigenlijk niet kan optreden in het geval dat dat nodig is? Kunnen de burgers in met name de West-Brabantse grensstreek er op rekenen dat in het geval van een ongeval (vanaf Inesschaal 4) de veiligheidsregio onmiddellijk zal optreden?
2. Zo niet, hoelang is het College / de provincie bereid om deze situatie te blijven accepteren? Kan de provincie instaan voor de bescherming van de burgers?
3. Is er al contact geweest tussen de CdK en nieuwe directeur-generaal van de FANC, de heer Frank Hardeman?
4. Is er al contact geweest met de Vlaamse overheid over de slechte communicatie vanuit de FANC?
5. Is er overleg geweest tussen de provincie en het Rijk over het feit dat er niet actief wordt geïnformeerd door de FANC?
6. Zijn er andere mogelijkheden voor de provincie om actief te worden geïnformeerd over de incidenten bij kerncentrale Doel?

ⁱ Zie bijlage en (<https://fanc.fgov.be/nl/noodsituaties/ines-schaal>)

INES-schaal (<https://fanc.fgov.be/nl/noodsituaties/ines-schaal>)

De INES-schaal (International Nuclear and Radiological Event Scale, *Internationale schaal van nucleaire gebeurtenissen*) is een **internationale schaal** die toelaat de ernst van een gebeurtenis waarbij bronnen van ioniserende stralen betrokken zijn, gemakkelijker te situeren. Ze bestaat reeds meer dan 25 jaar en wordt internationaal gebruikt.

Een communicatiehulpmiddel

De INES-schaal is enkel te beschouwen als een hulpmiddel voor de communicatie naar het publiek en de media om de ernst van een nucleaire gebeurtenis qua veiligheid eenvoudiger te kunnen situeren. De INES-schaal is dus geen middel om de nucleaire veiligheid van een installatie te evalueren en mag dus ook niet gebruikt worden om de veiligheid van verschillende installaties in eigen land of buitenland met elkaar te vergelijken.

Alle incidentele of toevallige gebeurtenissen waarbij stralingsbronnen betrokken zijn en die reële of potentiële gevolgen voor de veiligheid van mens en milieu kunnen hebben, worden ingedeeld op de INES-schaal.

Er zijn zeven niveaus op deze schaal, variërend van niveau 1 (onregelmatigheid) tot 7 (grootschalig ongeval, vergelijkbaar met de ongevallen in Tsjernobyl en Fukushima).

Deze gebeurtenissen zijn heel divers. Het kan betrekking hebben op het verlies of een diefstal van een radioactieve bron, maar dus ook op een ernstig ongeval in een kerncentrale.

Oorspronkelijk ontworpen voor grote nucleaire installaties, is de INES-schaal aanzienlijk veranderd eind jaren 2000. De schaal wordt nu ook gebruikt voor kleinere nucleaire installaties, alsook alle industriële activiteiten en transporten waarbij radioactieve bronnen betrokken zijn.

Major accident	Level 7 : Zeer ernstig ongeval Gevolgen voor mens en milieu Zeer belangrijke lozingen van radioactieve stoffen buiten de site met volledig invoeren van beschermingsmaatregelen naar bevolking, milieu en voedselketen toe met als doel de beperking van de gevolgen voor de gezondheid van de mens. bv. Nucleaire ramp van Tsjernobyl (Ukrainë, 1986)
Serious accident	Level 6 : Ernstig ongeval Gevolgen voor mens en milieu Belangrijke lozingen van radioactieve stoffen buiten de site met mogelijks volledig invoeren van beschermingsmaatregelen naar bevolking, milieu en voedselketen toe met als doel de beperking van de gevolgen voor de gezondheid van de mens. bv. Lozing ten gevolge van brand in een opwerkingsfabriek met lozing tot gevolg (Kyshtym, USSR, 1957)
Accident with Wider Consequences	Level 5 : Ongeval met brede gevolgen Gevolgen voor mens en milieu Beperkte lozingen van radioactieve stoffen met mogelijks gedeeltelijke invoering van beschermingsmaatregelen voor bevolking, milieu en voedselketen. Meerdere dodelijke slachtoffers ten gevolge van een blootstelling. bv. Brand in reactor van Windscale met een lozing tot gevolg (UK, 1957); vier dodelijke slachtoffers ten gevolge van een achtergelaten en beschadigde hoog actieve bron (Goiania, Brazilië, 1987) Gevolgen voor de installatie Zware beschadiging van reactor kern. Zeer belangrijk lozingen van radioactieve stoffen binnen de site. bv. Gedeeltelijke kernsmelting in de kernreactor van Three-Mile-Island (USA, 1979).

Accident with Local Consequences	Level 4 : Ongeval met lokale gevolgen Gevolgen voor mens en milieu Kleine lozingen van radioactieve stoffen met mogelijke beschermingsmaatregelen voor de voedselketen. Blootstelling van een werknemer met hoge kans op overlijden binnen korte termijn tot gevolg. bv. Criticaliteitsongeval in Tokai-Mura (Japan, 1999); bestralingsongeval te Sterigenics (Fleurus, België, 2006). Gevolgen voor de installatie Beschadiging van nucleaire bandstof. Belangrijke lozing van radioactief materiaal binnen de installatie. bv. Smelten van een brandstofkanaal zonder gevolgen voor de buitenwereld in Saint-Laurent (Frankrijk, 1980)
Serious Incident	Level 3 : Ernstig incident Gevolgen voor mens en milieu Blootstelling boven het tienvoudige van de limieten voor werknemers. Ernstige wonden ten gevolge van blootstelling. bv. Ernstige brandwonden ten gevolge van een incident met een gammagrafie bron (Yanango, Peru, 1999) Gevolgen voor de installatie Hoge dosisdebieten (> 1 Sv.h) in delen van de installatie. bv. Lozing binnen de installatie (Sellafield, UK, 2005) Defence in Depth Ongeval in een centrale maar net vermeden zonder enige verdere marge in veiligheidsvoorzieningen. Diefstal of verlies van een hoog actieve ingekapselde bron. Transport van een bron naar een plaats die hiertoe niet voorzien is. bv. Verlies van een hoog actieve ingekapselde bron (Ikitelli, Turkije, 1999); Verlies van veiligheidsvoorzieningen ten gevolge van een brand in een nucleaire centrale (Vandellos, Spanje, 1989).
Incident	Level 2 : Incident Gevolgen voor mens en milieu Blootstelling van een persoon van het publiek boven 10 mSv. Blootstelling van een werker boven de jaarlijkse limiet. bv. Blootstelling van een werknemer gammagrafie (USA, 2005) Gevolgen voor de installatie Dosisdebieten van meer dan 50 mSv/h in delen van de installatie. Belangrijke besmetting van delen van de installatie. bv. Besmetting van een deel van de installatie (Cadarache, Frankrijk, 1993) Defence in Depth Faling van de veiligheidsvoorzieningen zonder werkelijke gevolgen. Toevallige vondst van een hoog actieve ingekapselde bron met de nodige veiligheidsvoorzieningen. Niet-gespaste verpakking van een hoog actieve ingekapselde bron. bv. Falen van toegangscontrole bij een versneller installatie (Frankrijk, 1995); falen van noodstroomvoorzieningen in een nucleaire centrale (Forsmark, Zweden, 2006)

Anomaly	Level 1 : Anomalie Gevolgen voor mens en milieu Blootstelling van een persoon van het publiek boven 1 mSv. Defence in Depth Problemen met de veiligheidsvoorzieningen, maar met voldoende marge. Diefstal of verlies van een bron. bv. Diefstal van een meetinstrument dat gebruikt maakt van een radioactieve bron. Niet naleven van de operationele limieten in een nucleaire installatie.
	Level 0 : AFWIJKING Van weinig belang voor de nucleaire veiligheid